

EZÉKIEL PRÓFÉTA KÖNYVE

- Kiss György -

Mikor íródott, ki írhatta, milyen történelmi helyzetben?

A próféta meghívásának elbeszélése után (1,1-3,21), Jeruzsálem elítélését bejelentő jóslatok következnek (3,22-24,27), valamint a nemzetek szenvedéseire (25-32) és a megsemmisült nép megújulására vonatkozóak (33-37).

A könyv egy távoli horizont bemutatásával fejeződik be: az olvasó szeme előtt először Isten népének rettenetes ellenségekkel szembeni döntő csatája játszódik le (38-39); ezután jelenik meg a hegy felmagasodó körvonala amelyiken Ezekiel megpillantja Isten népének jövőbeli, megújult fővárosát (40-48). A könyv folyamán egy személyiség jelenik meg szemeink előtt, Ezekiel, a próféta. Kortársa Jeruzsálem bukásának (i.e. 578), néha azt a benyomást kelti, mintha jóslatait a palesztin fővárosban kezdte volna meg, mielőtt még folytatta és befejezte volna azokat az elhurcoltak körében, a Kebar folyó partján. Ez magyarázná, többek között, azt az aprólékosságot, amivel leírja mindazokat a bálványimádási módokat, amik a Templomban folytak (8 fejezet).

Ez az érv nem meggyőző és a kommentátorok többsége azt gondolja, hogy Ezekiel egész prófétai tevékenysége babiloni földön folyt le, Tel-Aviv város közelében. A prófétát oda vitték Jeruzsálem lerombolása előtt, Nabukodonozor első palesztin támadásai idején (i.e. 598).

Egyes jóvendölések időpontja adott; a kezdeti látomásé bizonytalan.

Ez.1,1-2.

A harmincadik évben, a negyedik hónap ötödikén, amikor én a fogságban élő nép között voltam a Kebar folyó mellett, megnyílt az ég, és isteni látomásokat láttam. A hónap ötödikén, Jójakin király fogságba vitelének ötödik évében.

Jeruzsálem bűneinek látomása

Ez.8,1.

A hatodik esztendőben, a hatodik hónap ötödik napján, amikor a házamban ültem, Júda vénei pedig előttem ültek, az én Uramnak, az ÚRnak a keze ott megérintett.

A hatodik esztendőre tevődik (Jojakin király száműzetésének hatodik évére, ami Ezekielnél is érvényes), vagyis i.e. 592-re.

Az üstről szóló jövendölés

Ez.24,1.

Így szólt az Úr igéje hozzám a kilencedik évben, a tizedik hónap tizedikén.

A kilencedik évre teszik, vagyis i.e. 589-re, ugyanarra a december hónapra, amikor elkezdődik Jeruzsálem ostroma, mások a tizedikre teszik, vagyis i.e. 588-ra, olyan időpontra, amikor Egyiptom fáraója igen rossz helyzetben van

Ez.29,3-4.

Szólj és mondd ezt: Így szól az én Uram, az ÚR: Én ellened fordulok, te fáraó, Egyiptom királya, te nagy szörnyeteg, aki ott heverészel a Nílus ágai közt, és ezt mondd: Enyém a Nílus, én alkottam! Horgokat akasztok az álladba, pikkelypáncéloedhoz ragasztom a Nílus halait, és kirántalak a Nílusból, a Nílus halaival együtt, amelyek pikkelypáncéloedhoz ragadt...

Mi volt a könyv megírásának eredeti célja?

Babilonban zajlik le Ezékiel tevékenysége, aki addig pap volt és aki élete végéig megtartotta papi mentalitását, szakértő a szertartások, a templomi előírások terén (40-48 fejezetek). Ugyanitt történik, hogy hirtelen minden összeomlik benne:

Két esemény történik: Isten dicsőségének kitörése ezt a papot prófétává változtatja és Jeruzsálem eleste az ítélet prédikátorát az *üdvösség prédikátorává* változtatja.

A dicsőség kitörése

Egy naptól kezdve Ezékiel életét elárasztja az Úr dicsősége. Több ízben mutatkozik az meg (1,28; 3,12; 8,4; 10,1; 43,2), és minden alkalommal önkívületbe kerül

Ez.3,15.

Így kerültem Tél-Ábiba, a fogságban élőkhez, akik a Kebár folyó mellett laktak. Letelepedtem ott, ahol ők laktak, és ott ültem közöttük hét napig összetörve.

Mit lát ekkor? Egy nagy felhőn belül, amit vihar előz meg, közben forgó tüzet, majd élőlényeket: négyen vannak, repülnek és egy égboltot tartanak, amelyen egy trón jelenik meg. Fölötte egy emberhez hasonló alak látszik, körülötte nagy fényesség ... Ez az Úr dicsőségének látványa (1,4-28).

A próféta újra éli, de másfajta szellemben, más összefüggésben nagy elődjének Izajásnak látomását. Részesült az Úr természetfölötti voltának lenyűgöző látomásban, annak dicsőségét láthatta, aki az egész föld Királya (lásd: Iz 6,3). Evvel magyarázható a fantasztikus lények hosszas leírása. A kerek felidézése, amik a maguk módján mutatják, hogy a dicsőség mindenható minden helyen.

Lesújtva ettől a látomástól Ezékiel hevesen érzékeli kicsinységét; a Dicsőséggel szemben ő csak nyomorult és nevetséges, ember fia (1,28; 2,2; 3,14-17; 22-24).

Lesújtott rá az Úr keze (1,3; 3,22; 33,22; 37,1; 40,1) (8,1), súlyosan nehezedik rá (3,14); az Úr Lelke leszáll rá (2,2; 3,24), (11,5), hogy elragadja őt (3,12.14; 8,3; 11,1.24; 43,5).

De a próféta meglátja a Dicsőséget, amint kijön a Templomból és eltávozik Jeruzsálemből

Ez.11,22-23.

Ekkor a kerúbok fölemelték szárnyaikat a kerekkel együtt, Izrael Istenének a dicsősége pedig ott volt fölöttük. Fölszállt az Úr dicsősége a városból, és megállt a hegyen, amely a várostól keletre van.

Az Úr elhagyja Sion! Miért? Hogyan lehet ez?

Egy ilyen drámai elválás okát Ezékiel - Izrael bűnében találja meg, az e vidéken uralkodó bajban, aminek igyekszik súlyosságát, kiterjedését és mélységét megállapítani.

Ez a bűn az erőszak cselekedete, ahol vért ontanak (7,23; 9,9; 16,36; 18,10, stb.), amit a próféta, legalábbis egy alkalommal, egy szintre helyezi az istentelenséggel (36,18); mert az ő számára a főbűn a bálványimádás (14,1-8), amit gyakorolni lát minden hegyen, a fák alatt (6,3.6.13; 16,16; 20,28.29) sőt még a Jeruzsálemi Templomban is (8. fejezet).

Jeleit találja ennek a belső kapu bejáratánál (3-6 vers), a templomtér bejáratánál (7-13), az Úr szentélyében:

Ez.8,14-15.

És bevitt engem az Úr háza kapujának a bejáratához, amely északra van. Asszonyok ültek ott, akik Tammúzt siratták. Ezt mondta nekem: Láttad-e, emberfia? Még ezeknél is nagyobb utálatosságokat fogsz látni.

Az előcsarnok és az oltár között:

Ez.8,16.

És bevitt engem az ÚR háza belső udvarába. Az ÚR temploma bejáratánál, a csarnok és az oltár között mintegy huszonöt férfi volt, háttal az ÚR temploma felé, arccal kelet felé fordulva, és kelet felé leborulva imádták a napot.

Izrael további bűne a mindennapos erkölcstelenség. Ezékiel leírja ezeket kölcsönözve a bűnök megvallásának megfogalmazását, amik a szentélyekben voltak szokásban (18,5-9; 22,3-12.23-30).

Ezékiel újra és újra ismétli, hogy ez a bűn irtózatos, utálatos (5, 9-11; 6,9; 16,22,52); ez hűtlenségi cselekedet, házasságtörés, megbecstelenítési cselekedet. A próféta ezt a témát a talált gyermek allegóriáján fejti ki, akit örökbe fogadnak, megesküdött vele, és aki végül "elbizakodott paráznává" lett (16,30);

Ez.16,30.

Mennyire epekedett a szíved! - így szól az én Uram, az ÚR -, hogy mindezt meg tudtad tenni, egy nagy parázna tetteit...

Újra kifejti a két nővér történetében, Ohola (Szamaria) és Oholiba (Jeruzsálem) a hűtlen feleségek, akik szemérmetlen prostitúciónak adják át magukat (23. fejezet). A próféta végül felfedezi a bűnös hűtlenség gyökerét, aminek Jeruzsálem átadja magát, ez a gőg.

Ez a Szodoma pogányainak bűne (16,49-50), Tirusz királyáé (28,2.5.17), Egyiptomé (30,6.18) és Egyiptom fáraóié (32,12; 35,13), ez Izrael bűne is (7,20.24; 33,28), a saját szépségével eltelt hitvesé (16,15.56); ez továbbá Izrael fejedelmének bűne is (21,30-31).

Romlottsága, ami története egész folyamán megmutatkozik (20. fejezet), vele született tulajdonság (16. fejezet) és Jákob-Izrael hosszú egyiptomi tartózkodása, ahol Isten megesküdött, felemelt kézzel, és azt mondta: Én vagyok z Úr, a ti Istenetek (20,5).

Izrael itt kerítette hatalmába a bálványok iránti szenvedély, aminek későbbiekben senki sem volt képes ellenállni (20. fejezet).

Ennek a népnek körében vált prófétává Ezékiel, azzal a küldetéssel, hogy kikiáltsa Isten szavát. Ez a szó áthatja őt, mint a táplálék és édességgel tölti el (3,2.3): és Buzi fiának tapasztalnia kell, hogy tövisbe és tuskébe lép valahányszor kiáltja: Ezt mondja az Úr (3,11). Ne hagyjon fel azonban tevékenységével, mert a lényeg csak az, hogy az elhurcoltak, bármilyen lázadóak is, tudják meg, hogy próféta van közöttük (2,5).

Ezekiel "kémlelő lesz Izrael szolgálatában". A gonosznak mondania kell: "Meg fogsz halni", hogy a gonosz elhagyja gonoszságát és élhessen; figyelmeztetnie kell az igazat, hogy ne vétkezzen, hogy életben maradhasson (3,16-21); mivel ellentétben a szólással, amit szívesen alkalmaznak Izraelben, ő állandóan ismétli: Aki vétkezett, az hal meg; a fiú nem viseli apja vétkét, és az apa nem viseli fia vétkét (18,4-20).

Ha azonban Ezékiel elmulasztja figyelmeztetni a gonoszt, rajta kéri számon a gonosznak vérét, aki megfelelő figyelmeztetés híján pusztult el (3,18). Ez a feltevés nem hiábavaló, ebben az időben számos állítólagos próféta működött, akik saját elgondolásukat követték, anélkül hogy valaha is látomásuk lett volna. Hasonlóak a kőművesekhez, akik megelégszenek avval, hogy a repedezett falat bevakolják, kockáztatva, hogy az egész ledőljön. Ilyenek azok a próféták, akik békeüzenetet hirdetnek, nem törődve a bűn orvoslásával (13. fejezet).

Jeruzsálem bukása

Ez a bűn a népet elkerülhetetlen és rettenetes ítélet felé viszi; a próféta látja ennek közeli bekövetkeztét és makacsul és fáradhatatlanul figyelmeztet erre (7. fejezet; 9-11) mind szóval, mind pedig tetteivel (4-5 fejezetek). Egészen addig a szomorú napig, amíg valaki érkezik és közli vele a szerencsétlenség bekövetkeztét: Jeruzsálemet elfoglalták, lerombolták, felégették; a túlélők száműzetésbe indultak.

Ez volt Ezékiel életében a második uralkodó esemény. Felszólítást kapott, hogy semmit se mutasson gyászából (24,15-27), bár ugyanolyan fájdalmat érezhetett, mint társai a száműzetésben. Valóban szenvedéseik, kétségbeesésük olyan mértékű volt, hogy végül így szóltak:

Ez.33,10.

Te pedig, emberfia, mondd meg Izráel házának: Ti így beszéltek: Ránk nehezdednek bűneink és vétkeink, elsorvadunk miattuk. Hogyan maradhatnánk életben?

Ez.37.11.

Akkor ezt mondta nekem: Emberfia! Ez a sok csont Izráel egész háza, amely most ezt mondja: Elszáradtak a csontjaink, és elveszett a reménységünk, végünk van.

Ekkor Ezékiel cselekvésbe lendül; bejelenti azoknak a népeknek büntetését, akiknek gúnyolódása még fokozta a győzők okozta szenvedéseket. Izrael nem egyedül kerül elítélésre.

A próféta kétségkívül előre látta, hogy az érthetetlen beszédű és idegen nyelvű népek (3,6) jobban megértik majd, mint Izrael népe, ezeket a népeket pedig Isten ítélőszéke elé fogják idézni (25-32).

Egyiptom a fővadtott (29-32 fejezet), ő volt aki Sédékias árulását előidézte (17,15), aki hűtlen lett szövetségeseihez (17,19).

Tirusznak szintén meg kell jelennie, mivel gúnyolta és kinevelte Jeruzsálemet amikor fegyveres ellenségei legyőzték (26,2), ugyancsak a Palesztinával szomszédos országok népei:

Az ammoniták, a moabiták, Edom népei és a filiszteusok, mindezek bűnösök aljas magatartásuk miatt az eltiport nemzettel szemben (25 fejezet).

De a próféta, aki eddig kizárólag az elkerülhetetlen csapás hírnöke volt, hirtelen hangot vált és az üdvösség hirdetőjévé válik.

Már előző jóslatai sem zárták ki a vigasztalás lehetőségét. A "maradék" témája megjelenik néhány bekezdésben, de felidézése rövid, olyan rövid, hogy egy másodlagos beszúrás eredményének tűnik. A témát viszont világosan bizonyítja a 9 fejezet: Jeruzsálem lakóinak elpusztítását megelőzi egy megkülönböztetési cselekedet, *megkímélik azokat, akik siránkoztak és bánkódtak a szörnyűségek miatt*, amelyeket műveltek Jeruzsálemben (9,4).

Lesz tehát egy "maradék" (lásd 6,8-10; 9,4.8; 11,13; 12,16; 14,22.23)!

...de annyira nevetségesen csekély, oly gyöngye (11,13), talán csak a Jeruzsálemben felhalmozott holttestekre szorító (11,7), hogy felidézése nem tudja megakadályozni a száműzöttek csekélyke reményének elvesztését. Ekkor a próféta, fellép a végveszély ellen.

A halottak fel fognak támadni, hirdeti; ekkor következik a csodálatos kép a kiszáradt csontokról, amik megelevenednek (37,1-14): Izrael bármilyen megfogyatkozott és megsemmisült, minden lélettől elhagyott csonthalom, az Úr fel tudja éleszteni éltető leheletével.

Az életre, de teljesen más életre visszatért nép léte merőben különböző lesz korábbi lététől, ilyen lesz majd Izrael, amikor megmenekül a száműzetésből.

Ez.36,24-28.

Mivel így szól az Úr: "Kivezérellek benneteket a népek közül, összegyűjtelek minden országból és visszaviszlek saját földetekre. Akkor majd tiszta vizet hintek rátok, hogy megtisztuljatok minden tisztátalanságtól, s minden bálványtól megtisztítalak benneteket. Új szívet adok nektek és új lelket oltok belétek, kiveszem testetekből a kőszívet és hússzívet adok nektek. Az én lelkemet oltom belétek és gondoskodom róla, hogy parancsaim szerint éljete és szemetek előtt tartsátok törvényeimet és hozzájuk igazodjatok. Abban az országban laktok majd, amelyet atyáitoknak adtam, s az én népem lesztek, és meg a ti Istenetek lesztek."

Ez az ideális élet az újra egyesült királyságban fog megvalósulni (37,15-28), ahol a nép nem lesz többé kiszolgáltatva a méltatlan vezetők hűtlen irányításának (34,1-10); az Úr pásztorbotjának irányítása alá kerülnek, aki maga lesz népének pásztorja (23,11-16); míg viszont Dávid leszármazottja egyszerűen vezér lesz közöttük

Ez.34,24.

Én, az ÚR, Istenük leszek, szolgálóm, Dávid pedig fejedelmük lesz. Én, az ÚR, megmondtam!

Prófétai működésének befejezéseként Ezékiel igyekszik megmutatni Izrael megújult életét. Látja először is a népet, amint az esztendő végével győzelmet arat és megszabadul minden ellenségétől.

Ez.38,8.

Egy idő múlva rendelkezést kapsz, évek múltán behatolsz a fegyveres pusztítás után helyreállított országba, amelynek lakói a többi népek közül gyűltek össze Izráel hegyeire, amelyek sokáig pusztán álltak. Kihoztam őket a népek közül, és biztonságban laknak mindnyájan.

Egy hatalmas harcban szembekerül velük, felleli minden idők minden ellenfelét harcias hadvezérük Góg, Magóg királya, Ros, Mesek és Tubal fejedelmei képében. Szembeszállt velük és legyőzte őket; megszámlálhatatlan halottaikat pedig adja át zsákmányul a keselyűknek és a sírásoknak, hét hónapon át akik szüntelenül avval foglalkoznak, hogy eltemessék a legyőzöttek tetemeit (38; 39 fejezet).

Végül Ezékiel a győzelmes Izraelt a jövőben egy megújult Palesztinában elhelyezkedve képzelel el. Zónákra felosztva látja ezt az országot, teljesen szigorú határokkal (47; 48 fejezetek); csodás vizet lát áradni, amely a Templomból fakad (47. fejezet).

Ez lesz a kiváltságos hely, ahol minden szabály szerint (40; 46. fejezetek) lefolytatják majd az Úr dicsőségére a szertartásokat, aki visszatért szentélyébe (43,1-12).

A Templom lesz a jövőben a nép életének középpontja, egy nép középpontja, amit a próféta egyetlen kifejezése világosít meg:

Ez.48,35.

A város neve pedig ez lesz: Ott van az Úr!

A bibliai kijelentésben milyen szerepet tölt be?

Rámutat az istentelenség következményeire. A bűn következménye mindig a büntetés, és halál (pusztulás). Isten mindig figyelmezteti az övéit (a próféták által) mielőtt haragját kiöntené. Ezzel egy időben megmutatja a kimenekedés útját, és megtérésre hív.

A próféta az üdvösség hirdetőjévé válik. Isten mindig gondoskodik a jó hír hirdetéséről, mint például: a halottak fel fognak támadni, vagy hogy Ő maga lesz népének pásztora

Hol található utalások erre a könyvre más helyen a Bibliában?

Jel.4, 10, 19., 2Kir.24, 25., 1Kir.14., Jer.1., Ez.7, 16, 18, 33, 36., Hós.5, 9., Ézs.6., ApCsel.10, 14

Az üdvtörténetben milyen szerepet tölt be?

- Előrevetíti Isten irgalmát, elkötelezettségét a választott népe iránt.
- Bemutatja, hogy a pusztító csak részleges hatalommal rendelkezik, az általa jött büntetést, az Isteni kegyelem feloldja és az azt megelőző állapotnál magasabb szinten állítja helyre szentjeit.
- Láttatja a népet, amint az győzelmet arat és megszabadul minden ellenségétől. Lefolytatják majd az Úr dicsőségére a szertartásokat, aki visszatért népe közé.
- A "Templom" – maga az Úr - lesz a jövőben Izrael életének középpontja.

Az Ószövetségi irodalom, hogyan mutat Jézusra?

Mivel így szól az Úr: "Kivezérellek benneteket a népek közül, összegyűjtelek minden országból és visszaviszlek saját földetekre. Akkor majd tiszta vizet hintek rátok, hogy megtisztuljatok minden tisztátalanságtól, s minden bálványtól megtisztítalak benneteket. Új szívet adok nektek és új lelket oltok belétek, kiveszem testetekből a kőszívet és hússzívet adok nektek. Az én lelkemet oltom belétek és gondoskodom róla, hogy parancsaim szerint éljete és szemetek előtt tartsátok törvényeimet és hozzájuk igazodjatok. Abban az országban laktok majd, amelyet atyáitoknak adtam, s az én népem lesztek, és meg a ti Istenetek leszek." (Ez.36,24-28).

Milyen előképek vannak benne, amelyek az Újszövetségben teljesedtek be?

- Az ítélet jövendölése és kihirdetése.
- Az üdvösség hirdetése.
- a halottak feltámadása,
- Az Úr maga lesz népének pásztora

Mi a fő mondanivalója az utolsó időkben élő keresztények számára?

- Ne ringassuk magunkat hiú illúziókban: nem lehet büntetlenül istentelen életet élni!
- Az Úr bánkódik az ítélet miatt, és a kimenekedés (megoldás) útját is megmutatja azoknak, akik hajlandók meghallani az Ő hangját, és nem a jelenvaló gonosz világra figyelnek.
- Mindig van maradék!
- Lesz helyreállítás!
- Az igazságé a végső szó.

Kidolgozandó házi feladat

Lerajzolni (legalább megpróbálni...) Ezékiel látomását.